

طوفداران پرستش تصاویر بشکرانه این فیروزی یعنی اعاده سور و تمائیل مقدسه بکلیساي قدسیه صوفیا در ۱۹ حزیران ۱۸۴۲ جشن باشکوهی گرفتند و تا هنوز کلیساي یونانی آنروز را مانند يكی از اعياد مذهبی ارتودکس عید میگيرد

خلاصه بعد از جنگهاي سخت و خونین دوقرن متوالی تصوير پرستی در مذهب مسيح بر اساسی ثابت و دائمی قرار گرفت

ورود

— تمدن اروپا به چين —

اولین دفعه که اهالی چين با تمدن اروپا آشنا بودند در مبارزة ترباک بود هنوز مردم چين باندازه از تمدن عقب مانده بودند که صرفه ترباک را نديده و و نفهمیده بودند . در قرن هفدهم کاشتن تخم ترباک بتوسط کمیانی هند غربی انگلیس در بشکاله بعمل آمد و برای فروش این زهر در کاشتن شعبه تجاری شروع بداد و ستد کرد . در قرن نوزدهم قیمت ترباک بدرجۀ تنزل کرد که توده هم شروع باستعمال آن نمود .

در ۱۸۲۱ واردات ترباک به چين تقریباً ۴۶۸ صندوق و قیمت هر صندوق از ۱۲۳۵ دolar بیشتر نبوده است . بعد قیمت آن پنجاه درصد تنزل نمود و خرید ترباک آسان گردید بدرجۀ که در ۱۸۲۵ واردات به ۹۶۲۱ صندوق رسید و رفته رفته چون مردم به استعمال این زهر کشنه عادت کردند واردات ترقی کرده در ۱۸۳۰ به ۳۶۶۷۰ در ۱۸۵۴ به ۷۷۳۷۹ صندوق رسید از اين به بعد ملتی که عمر خود را چندین هزار سال تلف نموده و از تمدن اروپا یعنی استعمال ترباک عقب مانده بود شروع بکاشتن تخم اين زهر کرده و از وارد کردن آن نيز دست بکشيد تا اينکه در سال ۴ - ۱۸۷۳ در هندوستان ۴ و ۶ ملیون کيلو گرم ترباک بعمل آمده و از آن ۱ و ۶ کيلو گرم قسمت چين شد و تا حال نيز هر ساله تا

۴ میلیون کیلوگرم از این شربت حیات داخل این مملکت ویران می‌شود.
در عرض مدت قلیلی تریاک بدرجۀ در ملت اثر نمود که موجب
بسیختی‌های زیاد در میان مردم گردید خصوصاً تریاک‌های جنس پست که
نم کم ملت را مضمحل می‌نمود. نایب‌السلطنه کاتن از این فلاکت مردم
خبر دار شده در ۱۸۲۸ فرمانی صادر نمود که بموجب آن ورود تریاک
بکاتن قدغن شد لیکن این قدغن مفید واقع نشد زیرا که تجارتخانه انگلیس
شعبه خود را شهرهای دیگر انتقال داد و از راه‌های غیر مستقیم آب
کوثر خود را به ملت میرسانید. نایب‌السلطنه از این اوضاع خبردار گردیده در
۱۸۳۳ امری بحکام ایالات داد که هر کس را با استعمال تریاک متهم کنند
صد چوب بزنند و دو ماه بر خر سوارش کنند، این حکم بجای نفع دو ضرر
بزرگ بچین رسانید: اولاً در عوض خرید مردم زراعت تخم تریاک را در ایالات
زیاد نمودند تا نیاً انگلیس بچین اعلان جنک داد

در حقیقت تمدن اروپا با قلیان وافور در های چین را باز کرد،
اول هجوم شهر کاتن شد زیرا که امر از آنجا صادر شده بود. شهر
کاتن برای محاربه حاضر نبود و دخول باین شهر با کمال آسانی برای
عساکر انگلیس میسر گردید و در ۷ سپتامبر ۱۸۳۹ کاتن فتح شد از
آنجا که مهمات جنگی چینی‌ها قدیمی بود و انگلیس‌ها با کشتی‌های تازه
و توبهای جدید حمله آورده بودند در نتیجه زدو خورد ۶۰۰ نفر از طرف
چینی‌ها مقتول و یک نفر از طرف انگلیس‌ها کشته شده بود. صاحبمنصبان
از این فتح خود مغور گشته‌بی دربی بگرفتن شهرها مشغول شدند. در اوایل
۱۸۴۱ و آنکنک بست انگلیس‌ها افتاد و در چهارم زویه همان سال انگلیس‌ها
با کشتی‌های جنگی بیش از ۱۵ و ۲۰ توپ؟ بجزایر تنگیو تزدیک شده
عصر آن روز امیرال کشتی نمایندکان خود را پیش حاکم ولایات فرستاده
و از او تحويل جزایر را طلب کرد حاکم در مقابل این فرمان پیغام فرستاد
که من برای مدافعت قوای نظامی ندارم ولی تا از یکن امر صادر نشود
من نمیتوانم جزایر را بشما و آگذار نمایم. جواب چنان «حیوانی» که از
تمدن اروپائی خبر نداشت البته آتش بود و امیرال شجاع پس از دو نیم

از نصف شب امر آتش فشانی بجزایری که ساکنین آن غیر از مردم زحمت کش و بی دفاع نبودند صادر نهود و در مدت ۹ دقیقه شهر و اطراف آن با خاک یگسان شد و قوای فاتح مردانه قدم با خاک گذاشت و روز دیگر روز نامه های انگلیس تلگراف اخیر را باین عنوان که با اسم امیراطور بریتانی رسید چاپ نمودند: «خواست خدا صبح پنجم ژویه ۱۸۴۱ روز فرخنده شد، در این روز مسعود برق شاهانه اعلیحضرت که اولین برق اروپائی است در جزایر پر قیمت و زرخیز افراشته شدو قشون فاتح ما برق اعلیحضرت را در این سرزمین با هتز از درآورد هائز رشیمپرت» ۲۵ اوت ۱۸۴۱ انگلیسها آموی را گرفته قصاب خانه خوینی نیز برای ملت فقیر فراهم شد و بعداز این اتفاقات نمایان عاقبت الامر میان این دو دولت در ۱۶ اوت ۱۸۴۲ قرارداد صلح منعقد گردید. بموجب این قرارداد هنک کنک بانگلیسها واگذار و شهر های کانتن - آموی - فوجئو - ننکیو و شانگهای برای تجارت دول آزاد شد، با این قرارداد مبارزه تریاک تمام گشته و ملت چین نیز به تمدن تزدیک گردید.

۲۲۳

دول خارجه مخصوصاً انگلیس اکتفا باین پیشرفت ها ننموده بعد از پانزده سال جنک تازه برپا نمودند این دفعه انگلیسها بهمراه فرانسویها ۱۸۵۷ بکانتن هجوم آورده مثل دفعه اول با خونریزی های زیاد کانتن را تصرف کرده و در سال ۱۸۵۸ معاہدة در تن تسن بستند که بموجب آن ورود تریاک و تجارت آن برای اروپائی ها و هبلغین مذهبی (میسیونر) اجازه داده شد.

انگلیسها باز هم از اتفاقات خود دست نکشیدند و در ۱۸۵۹ خواستند تکیه کاه نظامی چینی ها را که در پی گو بود از میان بیرون ولی این دفعه پس از جنک و جدال های خوین انگلیس ها ۴۶۴ نفر تلفات داده عقب نشستند این عقب نشینی برای چینی ها خیلی گران تمام شد چه انگلیسها با فرانسوی ها قوای خود را جمع نموده با قوای ۶۰۰ ریال ۱۲۰ انگلیسی و ۵۰۰ نفر فرانسوی در تحت فرماندهی ژنرال در ۱۸۶۰ بدون شلیک یک تیر نورنا گو را گرفته در ۲۱ سپتامبر ۱۸۶۰ پکن را نیز

که هیچ اسباب دفاع نداشت بدست آوردهند اول کاریکه قشون نمود سرای سلطنتی را ویران کرد و ژنرال کورن انرا آتش زد.

بعد از این فتوحات ملل اروپائی دارای این حق شدند که در پکن سفرا داشته باشند و از این روز بعد تقسیم چین بتوسط دیبلماتهای دانشمند بعمل آمد که شرح آنرا در آتیه ذکر خواهیم کرد.

رأی بقراط

دوباره مل آسیا

بقراط میگوید: شجاعت و تھور مل آسیا کمتر از اروپا است و آن معلوم دو چیز است یکی تأثیر آب و هوا است زیرا در ممالک آسیا تفاوت بین سرما و گرما اتفاق زیاد نیست که تغیرات قوی و فجایی در ابدان سکنه آن ایجاد نماید که موجب نشاط و سرکشی باشد دوم نتیجه اعظمه سیاسی آنها است، چه اغلب ممالک مشرق زمین دارای سلاطین مستبد و ناحدود و ظالم است که بهیچ قانونی مقید نیستند و اراده آنها مافوق شرایع است و باینوسطه حس شجاعت و دلاوری کمتر ضبط میگیرد - و نادر کسی بشجاعت و مردانگی معروف نمیشود، زیرا داشتن این صفت فقط باعث این نمیشود که پادشاهان برای اطفاء شهوت جهانگیری آنها را از وطن و خانه خود دور ساخته و بجنگ بفرستند و در نتیجه زراعت و سایر موارد دیگر عاید خود بین میرود و از این جنگ ها جز زحمت و خسارت نمره دیگر عاید خود آنها نمیشود، و بواسطه این ترتیب اگر کسی دارای عقل و رشداتی باشد از اظهار آن خود داری هینماید